

TEIT HÍREK

2021. NOVEMBER

A tartalomról:

TEIT

- 2 Közmeghallgatáson kaptak tájékoztatást a TEIT településekről
- 6 Ismerjük meg egymást

PAKS II.

- 3 A visegrádi országok közös nyilatkozata az atomenergia mellett

ATOMERŐMŰ

- 4 Különlegességekből is jeles
- 5 Százmillió forinttal támogat gyermekeket segítő alapítványokat az MVM
- 11 Hazánk a nyugalom szigete

RHK KFT.

- 14 Búcsú a hulladékoktól

www.teit.hu

Közmeghallgatáson kaptak tájékoztatást a TEIT településekről

Egy év kihagyás után ismét személyesen tudta fogadni a Társadalmi Ellenőrző, Információs és Településfejlesztési Társulás (TEIT) az érdeklődőket közmeghallgatásukra.

folyt. 2. old.

Búcsú a hulladékoktól

Életünk velejárója a hulladéktermelés. Nincs ez másként a radioaktív hulladékok esetében sem. Számos orvosi, ipari, mezőgazdasági és egyéb kutatási tevékenység során radioaktív anyagokat használnak fel.

folyt. 14. old.

Egy fúrótorony és kiszolgáló létesítményei

Közmeghallgatáson kaptak tájékoztatást a TEIT települések

A társulás egyik fő feladata a tájékoztatás, így most is örömmel tettek eleget kötelezettségüknek november 25-én. Az eseményen nemcsak a társulás, hanem a Paksi Atomerőmű és az RHK Kft. is információkkal, beszámolóval érkezett.

Folytatás az első oldalról

Kalocsán nyílt alkalma az érdeklődőknek kérdéseiket feltenni, ahol elsőként a társulás elnöke, Dr. Filvig Géza foglalta össze a TEIT idei évét, majd a megjelenteknek Dr. Kovács Antal tartott előadást Európa és hazánk energiaellátásának helyzetéről. Az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. kommunikációs igazgatója felhívta a figyelmet, hogy komoly energia hiánnyal nézhetünk szembe a jövőben. Pozitívként értékelte, hogy az Európai Unió úgy tűnik hajlik rá, hogy az atomenergiát a jövőben a környezetbarát, zöld energiatermelési kategóriába sorolja. A Föld lakossága gyors ütemben növekszik, így ezzel együtt emelkedik az energiaigényünk is. Az Európai Bizottság kutatóintézete megvizsgálta az atomenergiát fenntarthatóság szempontjából, és megállapította, hogy az egész életciklusa alatt – tehát a bányászattól az építésig, a majdani elbontásig, minden költséget beleszámolva – a kibocsátásai azonosak a szél és a vízenergiával. A légszennyezés megelőzése miatt is hasznos alternatíva, hiszen nem bocsát szén-dioxidot, kis terület igényel rendelkezik. A megújuló fejlődése nagyon fontos, de önmagukban nem képesek megoldani a villamosenergia szükséglet kielégítését, ezért a jövő az atomenergiáé és a megújulóké lesz. A hazai termelés felét adja a Paksi Atomerőmű, a teljes ellátásnak a 33 százalékát. A lakossági fogyasztás 27-28% körül van, tehát a teljes magyar lakosságot el tudja látni villamosenergiával a létesítmény. „Mi nem a megújulók ellen vagyunk, sőt, mindenképpen támogatjuk, de mindenkinek megfontolásra ajánljuk, hogy ha süit, akkor oké, ha fűj, akkor oké, de ha egyik sem? A paksi atomerőmű teljesítményére nagy szüksége van az országnak, Európa is egyre inkább

felismeri, úgyhogy nem túlzás Európában a várható atomenergia reneszánszáról beszélni.”

Az RHK Kft. tájékoztatta a megjelenteket az előadást követően, hogy a járvány helyzet ellenére a kommunikáció és a tájékoztatás jól működött a lakosság irányába. A cég 2021-ben közvéleménykutatást végzett el. Honti Gabriella, az RHK Kft. kommunikációs osztályának vezetője elmondta: fontosnak tartják a közvéleménykutatásokat, hiszen információadás és kommunikáció nélkül nincs bizalom, ami elengedhetetlenül fontos egy olyan munka során, mint a radioaktív hulladékkezelés, hiszen hosszú évtizedeken át tartó folyamatról van szó, amely generációkon átível. „A közvéleménykutatás olyan visszacsatolás számunkra, amely alapján módosítani tudjuk a kommunikációs stratégiánkat, alakítani tudjuk az Önök igényeihez a kommunikációkat, és figyelembe tudjuk venni azt, hogy mi az, ami Önöknek fontos. Mit tegyünk azért, hogy a bizalom megmaradjon, hiszen elérni a bizalmat egy nagyon rögzös út, megtartani még nehezebb, úgyhogy azt gondolom, hogy 2022-ben is közösen ezen fogunk együtt dolgozni, hogy ez megmaradjon.”

Bara László, az RHK Kft. Kiegészítő Kazetták Átmeneti Tárolójának üzemvezetője a közmeghallgatás zárásaként beszámolt arról, hogy az idei évben is jól haladtak a KKÁT-ben a tervezett munkákkal. Így többek között elhangzott az is, hogy 270 db kazettát sikerült betárolniuk az év során, a jövő évben 480 kazettát fognak. Beruházásaikkal jól haladtak, amelynek köszönhetően nőnek a betárolási kapacitásai.

A visegrádi országok közös nyilatkozata az atomenergia mellett

A V4-ek üdvözlik az EB tudományos szolgálatának állásfoglalását, miszerint az atomenergia az uniós környezetvédelmi előírásokkal teljes összhangban biztonságos technológia.

Az energiaszuverenitás és az energiabiztonság megerősítése, az energiaárak megfizethetőségének fenntartása, valamint az energiatermelés dekarbonizálása csak az atomenergia és a megújuló energia együttes alkalmazásával lehetséges – ez szerepel abban a közös nyilatkozatban, amelyet Süli János, a Paks II. pro-

jektért felelős tárca nélküli miniszter, illetve a cseh, lengyel és szlovák kormány képviselői írtak alá Pakson. A Visegrádi Együttműködés országai elkötelezték az atomenergia alkalmazása mellett, mivel az atomerőművek úgy segítik elő az Európai Unió éghajlat-semlegességi célkitűzésének elérését,

hogy közben erősítik az ellátásbiztonságot és tiszta áramellátást biztosítanak megfizethető áron. A négy kormány közösen hívja fel a figyelmet az energiahatékonyság erősítésére és abban is egyetértenek, hogy a megújuló energiaforrások növekvő részaránya mellett a 2030-as és 2050-es célok teljesítésének feltétele a villamosenergia-átviteli hálózatok fejlesztése, középtávon a gázerőművek alkalmazása, illetve a kvótabevételek rugalmas felhasználása.

A V4-ek üdvözlik az Európai Bizottság tudományos szolgálatának egyértelmű állásfoglalását, miszerint az atomenergia az uniós környezetvédelmi előírásokkal teljes összhangban biztonságos technológia. Ezért a Pakson szignált dokumentumban is arra kéri Brüsszelt, hogy az eredeti uniós szándéknak megfelelően – a finanszírozhatóság szempontjából is – kezelje az atomenergiát fenntartható energiaforrásként.

TUDTA-E?

hogy... Szentpéterváron rendezik meg jövőre a 25. Energia Világkongresszust. Az Energia Világ Tanács egyik legfontosabb eseménye az Energia Világkongresszus, amelyen a nemzetközi energiaszektor vezetői, minisztériumok, a nagy energiaügynökségek vezetői, szakértők és tudósok, állami és kormányközi szervezetek, valamint az üzleti szféra és a globális média képviselői vesznek részt. „Energia az emberiségnek” mottóval tartják 2022. október 24-27. között, amelynek partnere a Roszatom lesz.

Különlegességekből is jeles

Akik követik az Atomenergetikai Múzeumot (AEM), tudják, hogy nemcsak attól teljesen egyedülálló az intézmény, hogy egész Európában nincs párja (és a világon is csak egy-kettő), vagy, hogy több mint kétezer négyzetméteren több mint kétezer műtárgya van, de a programoktól és az online tartalmaktól is, amelyek színesítik a múzeumi programok tárházát.

Fotó: Szabó Márta

Ilyen programelem például az élő fizika-show, amely a csoportos látogatók számára választható, és amelyre bizony nem csak az iskolás csoportok szoktak regisztrálni. Nyáron főként a különböző táborok

során ismerkedhetnek meg az iskolások a fizika rejtelmével, míg a szeptemberi iskolakezdést követően számos osztály is megragadta az alkalmat, és ellátogatott az AEM-be egy kihelyezett fizikaórára. Meg-

tanulhattak a diákok kesztyűbe dudálni, vagy épp síppal-dobbal, sőt PVC-csővel is zenélni, megismerhették a villáskulcsokban rejlő dallamokat, vagy Tesla-tekerésre hangszerelve hallgathatták meg az ikonikus film, a Star Wars főcímdalát. Nemcsak az iskoláskorúak, de az ovisok és az idősebbek is egyaránt találnak izgalmas fizikakísérletet a múzeumi repertoárban, vagy már több mint egy éve a legnagyobb videómegosztón, a YouTube-on is bepillantást nyerhetnek az érdeklődők a természettudományos ismeretterjesztés ezen teljesen formabontó világába.

A videós tartalmak azonban nem merülnek ki a fizikakísérletekben, egy további lejátsszói listába rendezve például az AEM egyik sorozatának, az Ifjú fizikusoknak is megtekinthető minden epizódja, amelyek egy-egy műtárgyhoz és fizikai jelenséghez is kapcsolódnak.

További izgalmas programokkal és új tartalmakkal is készül az Atomenergetikai Múzeum, ezért érdemes követni mind a Facebookon, mind pedig YouTube-on.

Százmillió forinttal támogat gyermekeket segítő alapítványokat az MVM

Az MVM Csoport idén tizennegyedik alkalommal adott át a gyermekek oktatását, fejlesztését és gyógyítását célzó adományokat komoly segítő munkát végző civil szervezeteknek. A „Legszebb napom!” Élménynap kezdeményezés keretein belül már több mint egymilliárd forint támogatást osztottak ki. A rendezvény a pandémia miatt ugyan idén is elmaradt, a kicsik azonban nem maradtak szórakoztató, sztárokat felsorakoztató program nélkül.

Összesen 100 millió forint támogatást juttat az MVM 21 civil szervezetnek a „Legszebb napom!” Élménynap elnevezésű kezdeményezés keretében. A támogatásban részesülő hátrányos helyzetű és tartósan beteg gyermekek fejlesztését, gyógyítását és oktatását segítő alapítványokat idén az energetikai holding dolgozói választhatták ki szavazás útján. Csak az Élménynap program keretén belül az elmúlt közel másfél évtizedben így már egymilliárd forint forrást biztosított jótékonyági szervezeteknek az MVM.

Az MVM 14 éve rendezi meg a „Legszebb napom!” szlogent viselő Élménynap elnevezésű rendezvényét. Az esemény célja, hogy évente több mint 800 fogyatékkal élő, rászoruló és hátrányos helyzetű gyermek számára biztosítson egy emlékezetes, programokkal, szórakozással teli napot. A járványhelyzet miatt a Millenárison elmaradt az esemény, de azokhoz az intézményekhez, ahol arra lehetőség volt, kisebb létszámban a szervezők házhoz vitték a gyerekeknek a programokat.

Az adományokat a megszokott módon eljuttatták a szavazáson kiválasztott szervezeteknek. A szórakoztató programot pedig a kimondottan az intézmények gondozásában lévő gyerekek részére, külön erre az alkalomra készült Élménynap kisfilm helyettesítette. Az egyórás műsorban olyan hazai fellépők szórakoztatták a gyerekeket, mint a The Biebers zenekar, Csatai Gergő lufiszonglőr, Kristály Márton vízgömbművész, illetve Végh Lajos homokanimációs művész.

A 2021-ben támogatásban részesülő szervezetek:

- A Tűzoltó utcai Gyermekklinika Betegeiért Alapítvány
- Heim Pál Gyermekkórház Fejlesztéséért Alapítvány
- Bethesda Kórház Alapítvány
- Gyermekleukémia Alapítvány
- SOS - Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa
- „Bice-Bóca” Alapítvány a Mozgássérült Gyermekéért
- Gyermekkori Autizmus Alapítvány
- Az Értelmi Fogyatékosok Fejlődését Szolgáló Magyar Down Alapítvány
- Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Magyar Egyesület
- Zenével a Rákos Gyermekéért Alapítvány
- Csodalámpa Óhaj-Sóhaj Kívánságteljesítő Alapítvány
- Lovasterápia a Fogyatékkal Élőkért Egyesület
- Kovács Csongor Alapítvány a Gyengénlátó Gyermekéért
- „Nem maradsz egyedül” Alapítvány (Sztehlo Gábor Gyermekotthon és Fogyatékosokat Befogadó Otthon)
- Szent Márton Gyermekmentő Szolgálat Közhasznú Alapítvány
- „Tölösi Péter” Alapítvány a leukémiás- és tumoros megbetegedésű gyermekek gyógyításáért
- Életmentő a Beteg Gyermekéért és a Nagycsaládosokért Alapítvány
- „Kézenfogva” Összefogás a Fogyatékosokért Alapítvány
- Gyermekotthonunkban Élő Gyermekünk Jövőjéért Alapítvány
- Korai Fejlesztő Központot Támogató Alapítvány
- Bókay Gyermekklinikáért Közhasznú Alapítvány

ÁTADTÁK A WIGNER JENŐ-DÍJAT

A Magyar Tudomány Ünnepeán átadták a Magyar Tudományos Akadémia és a Paksi Atomerőmű által közösen alapított Wigner Jenő-díjat.

A kitüntetést Gillemot Ferenc, a műszaki tudomány kandidátusa, az Energiatudományi Kutatóközpont nyugdíjas anyagtechnológiai szakértője nyerte el a sugárkárosított szerkezeti anyagok vizsgálati technológiájának bevezetését megalapozó kutatásaiért, a Paksi Atomerőmű időszakos anyagvizsgálati ellenőrző programjának kidolgozásában játszott meghatározó szerepéért, valamint a 2005-2010 közötti időszakban a Budapesti Kutatóreaktorban telepített kísérleti berendezésével végzett kutatási eredményeiért, amelyeket sikeresen alkalmaztak a Paksi Atomerőmű üzemidő-hosszabbítását megalapozó biztonsági elemzésekhez.

Wigner Jenő-díj: az elismerést olyan szakemberek, kutatók kaphatják, akik a magyar nukleáris energetika és fizika terén tevékenységükkel maradandót alkottak.

Forrás: mta.hu

Ismerjük meg egymást

Új sorozatot indítottunk, amelynek köszönhetően a TEIT települések polgármestereit ismerhetjük meg jobban, folytatjuk a sort.

A természetvédelem fontos irányítói a döntések során

Sokad íziglen bátyai családba született **Fekete Csaba**, aki 2019 óta áll a település élén. Szülei a helyi térszben dolgoztak. Fekete Csaba Kecskeméten, a Piarista Gimnáziumban érettségizett, majd kalandos úton talált rá hivatására, ami a mai napig meghatározza életrajzát. „Vonzott az orvosi pálya, de miután fél évig dolgoztam az egészségügyben, rájöttem, hogy az mégsem az én világom. Ezért egy akkoriban divatos szakmát választottam: rádió és televízió műszerész lettem. Majd elvégeztem az erdészeti technikumot, és miután édesapám nyugdíjba ment, én lettem az ágazatvezető” – idézte fel a pályaválasztás kanyargós útját Fekete Csaba.

Az erdészet azonban nem csak egy szakma lett számára, hanem az igazi hivatása, és az ott kapott útravaló, a természet szeretete polgármesterként is meghatározó irányítói a döntéseiben. „Legjobban azt a szabadságot szerettem az ágazatvezetői munkámban, amit csak az erdő adhat. Mindazon túl, hogy egy csapatot vezettem és szakmailag koordináltam ezt a 250 hektáros területet, az egy szabad világ volt a maga vadregényességével, az érintetlen ártéri erdővel. A természet szeretete mind a mai napig nagyon fontos számomra, elkötelezett vagyok a természetvédelem iránt.”

Fekete Csaba 2002-ben kapcsolódott be az önkormányzati munkába képviselőként. Azóta négy év kihagyással folyamatosan betöltött valamilyen tisztséget a helyi testületben. „A társadalmi szerepvállalás mindig is fontos volt számomra. Azt gondolom, hogy bennem kódolva van, hogy a közösségért tenni kell. Amikor a térszben dolgoztam, a sportegyesület szakosztályvezetője voltam. Később pedig a bátyai horgászegyesület titkára, majd az elnöke lettem.”

Fekete Csaba úgy véli, azokat az értékeket, amiket egy település örökségül kapott az őseitől, tovább kell vinni. Emellett pedig

meg kell határozni a fejlődés irányát. „Bátya számára ez a környezetvédelem lett. A beruházásaink java részének ez áll a fókuszában. Szeretném elérni, hogy az első polgármesteri ciklusom végére minden intézményünk napelemmel legyen felszerelve. Épülnek a csapadékvíz elvezető árkok, van még néhány épület, amit szeretnék felújítani, de emellett elkezdjük a park építését és a Vajás-part rendbehozatalát is. Egy ciklusba nem fér bele az a koncepció, amit már kidolgoztunk, de remélem, lesz majd idő megvalósítani minden tervünket.”

A polgármester az eddigi beruházások közül a Life projektre a legbüszkébb, vagyis arra a közel egyhektáros vizes élőhelyre, melynek célja, hogy a kincset érő víz minden cseppjét megőrizze. „Amikor készen lett, úgy éreztem, hogy visszaadtam Bátyának valamit a gyerekoromból. Abból a sok jóból, amit ettől a településtől kaptam. Pontosan a tó területe volt ugyanis a gyerekkorom helyszíne, ide köt az élményeim legjava” – árulta el a polgármester, aki szabadidejét is legszívesebben a természetben tölti. „Szerencsés helyzetben vagyok, ugyanis a Sárköz-csatorna partján van a házam. Így ha csak egy órám van, akkor is le tudok szaladni egy picit horgászni.”

A cél egy olyan település, ahol béke van, ahol jó élni

Negyvenhat éve él Fokton a település polgármestere, **Bakai Károly**. A szíve húzta oda, ugyanis egy helyi lányba szeretett bele. Házasságukból két fiuk született, ma pedig már három unoka büszke nagyszülei.

Igazi otthonra lelt tehát Fokton a kalocsai származású Bakai Károly, aki több szakmában is tapasztalt szakember. Baján érettségizett a Vízügyi Szakközépiskolában. Első munkahelye Kalocsán volt, ahol földmérőként dolgozott hét éven át,

majd gépjárművezető szakoktató lett. A nyolcvanas évek elején fölszerelt közlekedési rendőrnek, ahol baleseti helyszínelőként kezdett.

A munkája mellett nagyon sokat segített az apósának, aki földműveléssel foglalkozott. Felült a lovaskocsira, járt ki a határba, művelte a földet, a szőlőt.

Hivatásos rendőrként több beosztásban is dolgozott. „Örmesterként kezdtem, majd végigjártam a ranglétrát. Elvégeztem közben levelezőn a rendőrtisztai főiskolát, és 2000-ben osztályvezető lettem, majd kapitányhelyettesként mentem nyugdíjba 2006-ban” – sorolta az általa betöltött posztokat.

Mindig is érdekelte a közélet, a közmeghallgatásokra is gyakran elment, ahol sokszor elmondta a véleményét. „Szókimondó ember vagyok, és talán éppen ezért 2010-ben már sokan megkérdézték tőlem, hogy miért nem indulok a polgármesteri székért?”

Mivel főtisztként jött el nyugdíjba, ezért öt évig nem volt választható. 2014-ben azonban újra feltették neki a kérdést. „Eleinte nem is vettem komolyan a falubeliek biztatását, de aztán mégis elindultam a választáson. Azonban a szavazás estéjén, amikor megsörrent a telefon, és megtudtam, hogy jelentős fölénnyel nyertem, nagyon meglepődtem.”

Bakai Károly két dolgot ígért a település lakóinak: megépítteti a kerékpárutat Kalocsa és Foktő között, valamint a növényolajgyár vezetőjével rendbe hozza a kapcsolatot. „Nem csak ezeket teljesítettem, hanem azóta már számos tervet sikerült megvalósítani. Felújítottuk a falu konyháját, az orvosi rendelőt, az egészségházat, a művelődési házat és az önkormányzat udvarát is. Egy új könyvtárat építettünk, fitnessparkot és egy szép játszótérrel hoztuk létre” – összegezte az elmúlt évek fontosabb eredményeit a polgármester. Büszke rá, hogy számos juttatással teszik könnyebbé a település lakóinak életét. „Az iskolások, óvodások ingyen kapnak ebédet, úszásoktatásra, kirándulni visszük őket. 2015-től ingyenessé tettük a szemétszállítást, támogatást adunk a villanyszámlához, fűtőszert minden évben a rászorulóknak, és vásárlási utalványt adunk karácsonyra a foktői családoknak” – emelt ki néhány elemet azok közül, amikkel segítik a helyiek mindennapjait.

Amikor átvette a település vezetését, azzal kezdte, hogy a munkájáért nem kér fizetést, azt a pénzt bent hagyja a falu kasszájában. „Soha nem az motivált, hogyan tudok előrébb lépni, a célom mindig is az volt, hogy szebbé tegyem ezt a falut, egy olyan településsé, ahol jó élni. Arra vagyok a legbüszkébb, hogy béke van Fokton.”

„Soha, semmilyen okból nem hagynám el a várost, Paks a szívem csücske. Minden emlékem ideköt, valamennyi utcához és épülethez fűz valamilyen élmény, nem beszélve a Dunáról”.

Szabó Péter, Paks polgármestere a település várossá nyilvánításának évében, szülei mellett költözött a Duna-menti településre. Egyetemi tanulmányai kivételével kisgyermekkor óta Pakson él. Már fiatal felnőttként megmutatkozott, hogy fontos számára a közösségi értékek ápolása és gazdagítása. A Vak Bottyán Gimnázium történelemtanáraként a formális oktatás mellett igyekezett

Szabó Péter

felkészíteni a diákjait az életre is. A száraz órai anyag mellett hangsúlyt fektetett az ifjúsági közösség ápolására, ezért segítette a diákönkormányzat munkáját. Tanári pályája idején kezdett kibontakozni a közélettel kapcsolatos felelősségvállalása. Miután csatlakozott a Lokálpatrióták Egyesületéhez, először külső bizottsági tagként, majd képviselőként részt vett az önkormányzat munkájában. „2016-tól alpolgármesterként segítettem az akkori polgármester, ma már miniszter, Süli János munkáját, 2017-től pedig polgármesterként szolgálom a várost és mindent megteszek annak érdekében, hogy az itt élők érdekeit képviseljem és értük dolgozzak” – hangsúlyozza Szabó Péter. Amikor arról beszél, hogy mit jelent számára a városvezetés, a felelőség szót említi. „Gimnáziumi osztályfőnökként több tucat fiatalért feleltem, most egy egész városért. Akkor ugyanolyan fontos volt számomra az a harminckét ember, mint most a tizenkilencezer öt éven keresztül, vagy reményeim szerint még tovább. Fontos számomra, hogy a paksi lakosok azt érezzék, jó kézben van a város, amelynek a vezetője meghallgatja és figyelembe veszi a véleményüket regnálása idején” – hangsúlyozta Szabó Péter, aki nem sokat hezitált a polgármesteri székért való indulásakor. „Elmondhatom, hogy a családom felől nagyon komoly támogatást tapasztalok. A feleségem kezdetektől mellettem áll, ráadásul nagyon sok terhet levesz a vállamról” – tette hozzá a polgármester. Az atomerőmű beruházás tekintetében elengedhetetlennek tartja, hogy képviselje a helyi lakosok érdekeit, miközben az is fontos számára, hogy az ideérkezők is megtalálják a helyüket a városban. A regnálása idején megvalósult fejlesztések, mint például az Atom tér, a Szentháromság tér teljeskörű rekonstrukciója, utcák és utak faltól-falig történő felújítása, a Paks és Dunakömlőd között kialakított kerékpárút és egyéb fejlesztések abból a tizenkét milliárd forintos támogatásból valósulhattak meg, amely Süli János hathatós közreműködésének köszönhetően érkezett a városba. Nincs vége a felsorolásnak, amikor Paks polgármestere a jövőbeni fejlesztésekről és terveiről beszél. A főutca és a kisebb utcák rekonstrukciójának folytatása mellett szeretné megvalósítani a Duna-part egy részének felújítását, bővíteni az elektromos buszfloottát, folytatni a zöldítési programot, valamint továbbra is dolgozni és megfelelni a családbarát önkormányzat és a legélhetőbb város kitüntetésekért.

Fekete Csaba

Bakai Károly

Budapesten dolgozott, de minden szabadidejét Györkönyben töltötte.

Képviselőként a Fialatok Egymásért Egyesületben, civil mozgalmakban és zenekarban is aktívan tevékenykedett. Miután ráeszmélt, hogy a település fejlesztésével kapcsolatban konkrét elképzelései vannak, elhatározta, hogy elindul a polgármesteri székért 2006-ban. „Fontos volt az intézményrendszer megújítása, és a településképzés fejlesztése a meglévő adottságok mellett” – emlékezett vissza **Braun Zoltán**. Már polgármestersége kezdetén elkezdte megvalósítani az összegyűjtött, fontosnak és elérhetőnek vélt céljait. Ezt követően döntöttek a testülettel arról, hogy a fejlesztés vagy a bezárás irányába mozdulnak el az oktatási- és nevelési rendszert illetően. 2006 óta valamennyi intézményt felújították és racionalizálták, a fejlesztések sora az új sportcsarnok átadásánál tart.

Braun Zoltán

„A lakosságszám növekedése büszkeségre ad okot, hiszen ez válasz arra, hogy megfelelő életkörülményt tudunk biztosítani a lakosok számára. Györkönyben a munkára, a pihenésre és a szórakozásra is számos lehetőség nyílik” – részletezi Braun Zoltán. „Még az első években találtunk forrást vállalkozások támogatására, ezt követően területeket szereztünk, jelenleg pedig 5,5 hektár ipari területet értékesítünk. Nagyon ritka, hogy ezer fős településeken, nem importált nagy vállalatok leteleptése nélkül közel 20 hektáros ipari terület jöjjön létre. Szép eredmény az is, hogy közel 50.000 Ft az egy főre jutó adóerőképesség egy nagy és sok kisebb vállalkozásnak köszönhetően” – részletezte a polgármester. Regnálása első évében alapított egyesületet a györkönyi pincefalú értékeinek megőrzése és ápolása céljából, ez alapozta meg a település egyik ékkövének mostani állapotát. Ma már nem csak azon versengenek a pincefaludonosok, hogy ki kerüljön be az ötven főben maximalizált egyesületbe, hanem azon is, hogy kinek a pincéje szebb és jobb állapotú, valamint melyik borkészítőnek finomabb a nedűje. Összesen közel kétmilliárd forintot investáltak a pincefalú átfogó rekonstrukciójára magánszemélyek, vállalkozók, az egyesület és az önkormányzat. „Édesapám mellett kezdtem el szőlővel foglalkozni. Akkoriban minden családnak volt pincéje, később nekem is lett sajátom. Az első sikerek után egyre magabiztosabb lettem és sok-sok munka árán létrehoztam saját borászati-

turisztikai létesítményemet, amelyet az ország számos területéről nagy érdeklődés övez” – osztotta meg a polgármester.

Braun Zoltán tősgyökeres györkönyi sváb családból származik. Úgy véli, hogy teherbírását és a feladatorientáltságát neveltetésének köszönheti. „Belső indíttatásból fakadt, hogy Györkönyben akarok élni. Abban viszont más motivált, hogy ennyi feladatot magamra vállaljak és elvégezzek. Be akartam bizonyítani magamnak, hogy nem csak Budapestén lehet modern körülmények között és jó minőségben élni.” Örömmel tölt el, hogyha látok lakosokat és turistákat andalogni a pincefaluban és azt gondolom, hogyha ilyen irányban és ilyen dinamikával fejlődik tovább a település, 5-10 év múlva egyedülállóan magas minőségű európai szintű kistélepülés leszünk, ahol jó élni.

„A problémák azért vannak, hogy megoldjuk azokat.”

Ez a mottója Kirnyákné Balogh Máriának, Dunaszentgyörgy polgármesterének. A településvezető szerint minden lehetőséget ki kell használni, feladatait minden nap ezzel a szemlélettel végzi. 2019 októberében indult a választásokon, előtte nővéreként dolgozott. Munkájából kifolyólag egész életében körülvették az emberek, akik felé mindig szeretettel és segítőkészséggel fordult. Úgy véli, hogy a pandémiás időszakban az emberi kapcsolatok és a közösségi élet hanyatlásnak indult, ezt a folyamatot szeretné megállítani Dunaszentgyörgyön is. A közösségi élet megerősítése mellett az élhető település kialakítása motiválta abban, hogy induljon a polgármesteri székért. „Úgy láttam, hogy a településnek szüksége van egy női szemléletre. A férfiak egyik erőssége a műszaki területen való jártasság, ezért ők inkább a beruházásokat priorizálják. Én a település közösségének megerősítését láttam elsődleges feladatommá, így e köré csoportosítottam a fejlesztési ötleteket is” – mondta **Kirnyákné Balogh Mária**. A polgármester büszkeséggel mesél a településen hamarosan megvalósuló beruházásról. Régóta szeretne kialakítani egy központi helyet Dunaszentgyörgyön, ahol minden korosztálynak lehetősége nyílik a találkozásra. A falu centrumában van egy gyönyörű park, az oda vezető járdát és parkolót már kialakították, padokat és napelemes lámpát helyeztek ki. A helyszínt a játszótér fejlesztésével és szabadtéri színpad kialakításával szeretnék igazi

Kirnyákné Balogh Mária

közösségi térré varázsolni a jövőben. „A fejlesztés mellett segítőtíre vagyok a legbüszkébb, a testület mellett minden önkormányzati dolgozónak nagyon sokat köszönhetek” – húzta alá a polgármester. „Tizennégy éve annak, hogy Dunaszentgyörgyön élek. Bár szinte az egész életemet Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében töltöttem, Tolna megyében az otthoni érzése fogott el. Három éve lettem özvegy, és annak ellenére, hogy az egész családom szülőfalumban maradt, félsem merült, hogy hazaköltözzek” – hangsúlyozta a polgármester. Kirnyákné Balogh Mária szerint a természeti környezet és a helyi adottságok és preferenciák figyelembevételével kell átgondolni a település fejlesztési irányait. Számítanak arra, hogy Dunaszentgyörgy a közelgő atomerőmű beruházás tekintetében is központi szerepet fog betölteni.

A polgármester tősgyökeres madoccai családból származik, szülei és nagyszülei aktívan kivették a részüket a közösségi munkából.

A Hősök terén avatták fel katonának, szolgált Afganisztánban és meg volt a lehetősége, hogy helikopterpilóta legyen a Magyar Honvédségnél. Mégis a gyermekeit említi elsőként, amikor megválaszolja, hogy mire a legbüszkébb. **Baksa Ferenc**, Madocsa polgármestere karrierje felfelé ívelő ágában érkezett haza szülőfalujába, hogy hétköznapjait feleségével és gyermekeivel töltse. „Tizennégy év katonaság után hazaköltöztem, mert nem akartam hétvégi apuka lenni. Az Atomerőmű Tűzoltóságánál helyezkedtem el, majd három évvel később, 2019-ben indultam az önkormányzati választásokon. Azért jelöltem magam, hogy legyen választási lehetőségük, másik alternatívát szerettem volna kínálni a lakosoknak. Nem áll messze egymástól a három munkakör hiszen valamennyi fogadalomtétellel kezdődik. Polgármesterként esküvel tettem ígéretet arra, hogy a közjóért cselekszem” – hangsúlyozta Baksa Ferenc. A polgármester tősgyökeres madoccai családból származik, szülei és nagyszülei aktívan kivették a részüket a közösségi munkából. „Édesapám közművesként segített, amikor a Kádár-kockák épültek a faluban. Nyakába vette a szerszám taszkáját és mondhatni a fél falut felépítették a kollégájával. Bár nem vagyok közműves, nagyon bízom abban, hogy a tapasztalataimnak és a tudásomnak köszönhetően polgármesterként képes vagyok

Baksa Ferenc

arra, hogy építsem a falut” – mondta a polgármester. Baksa Ferenc szerint a munka nem merül ki az irodai tevékenységekben. Például legutóbb képviselőtársával szállították ki, majd a lakosokkal együtt ültették el azt a harminc darab fát, amelyet pályázati úton nyertek.

A polgármester a legjelentősebb fejlesztések között említi a bölcsőde megépítését, valamint az Ady Endre utca útburkolatának javítását, amelyre régóta számítottak a településen. A fejlesztések mellett a közösségépítést is fontos feladatnak látja a polgármester. „Keressük egymás társaságát, figyeljünk a másikra, mert a település lelke az összetartó közösség” – összegzett Baksa Ferenc.

Weller P. Hanna

Tizenhat év után búcsúzik Fadd éléről Fülöp János

Időközi választást követően lett polgármester **Fülöp János** 2005-ben, Faddon. 1990 óta vett részt a település közéletében, hiszen képviselőként segítette a közösséget. Nem volt célja, hogy polgármester legyen, de 2005-ben az elődje lemondását követően végül úgy döntött, elindul. Szerette volna megmutatni, hogy lehet másképp is csinálni. A képviselő-testületnek mindig hálás volt, mert kiváló együttműködésben dolgozhattak együtt és segítették munkáját az eltelt évek során.

Feladatai megkezdésekor látta, hogy bőven van mit tenni, így felmérték a település helyzetét és adottságait, majd egy koncepció kidolgozását követően álltak neki a beruházásoknak. Az látható volt mindenki számára, hogy középületeik, útjaik, járdáik felújításra szorultak, így ezek elsődleges céljai voltak. „Készítettünk egy településfejlesztési tervet. Nagyon jó német testvérkapcsolatunk volt, ahol többször jártunk még képviselőként küldöttséggel, és ellátogattunk a megyei, illetve tartományi minisztériumban is. A polgármester mondta, hogy mindig tele van a fiókja tervekkel, ha valamilyen pályázati lehetőség adódik bármikor, akkor előhúzza éppen az ő településükhöz szükséges fejlesztési terveket. Na most ezt én nagyon megfogadtam, így fölmértük a középületeink állapotát, járdákat. A település központjából indultunk ki és úgy haladtunk a település szélei felé. Majdnem minden középületünk felújításra vagy újjáépítésre szorult, és ezeknél

Fülöp János

is megcsináltattuk a terveket. A koncepcióban nem rögzítettünk sorrendet, hiszen azokat vettük előre, amire éppen pályázati lehetőséget találtunk, hiszen évente 10-15 millió forint önerőnk van.” Sok fejlesztés fűződik Fülöp Jánoshoz, többek között: első volt a ravatalozó, sikerült egy új hatszoptos óvodát építeniük, ami nagy öröm volt számára, hiszen az épületbe járt még ő is óvodába és már ideje volt a mai kor igényeinek megfelelő helyet kialakítani a gyermekeknek. Továbbá útkorszerűsítések, az egészségház építése, Dombori üdülőtelep fejlesztése is az ő munkája során valósultak meg. A polgármester hozzátette: ezek a beruházások nem jöhettek volna létre a pályázatoknak köszönhetően, melyek közül a JETA által nyújtott források kiemelkedő jelentőséggel bírtak, hiszen azok biztosítottak sokszor önerőt, kiegészítő forrást a fejlesztések során.

Munkáját mindig szolgálatnak tekintette és sikerélménynek: „erre szerződünk tulajdonképpen, hogy a települést fejlesszük.” Fülöp János 2022-ben átadja a stafétát a következő polgármesternek. Szép emlékek kötik az elmúlt évekhez. Mint mondja: sok mindennel foglalkozott már élete során, géplakatosként végzett, majd hajógépész lett, később betongyárban gépkezelőként, karbantartóként dolgozott. A TEIT Ellenőrző bizottságának elnökeként pedig szívesen hasznosította azt a huszonkét éves ismeretét, amelyet a Paksi Atomerőműben szerzett berendezés sugármentesítőként. Korábban dolgozott TSZ elnökként is, így valóban sok területről rendelkezik tapasztalattal. Tervei között szerepel, hogy abban a szövetkezetben tevékenykedjen később, aminek tagja és tulajdonosa is. „Segítem a barátaimat és cégtársaimat, hogy ezt a kis céget felvirágoztassuk. Számócat termelünk, az ültetvény mellett áruljuk.”

Polgármesteri munkáját nagyon szerette, de egészségi állapota miatt úgy döntött, hogy átadja másnak ezt a lehetőséget, hiszen nem szeretné hátrálatni a település fejlődését. „Szeretném a fiataloknak átadni. Van már jelentkező több is. Én azt gondolom, hogy mindegyik alkalmas a polgármesteri tisztség betöltésére, hiszen beszélgettem velük, bíztattam őket, hogy hajrá.”

Három unokája van, egy öt éves kislány, egy hároméves kislány és egy hat hónapos kislány. Sajnálja, hogy a pandémia miatt ritkábban látja Skóciában élő lányát és családját, de bízik benne, hogy nyugdíjas éve alatt velük is többet találkozhat. Kisebbségi lány mérnök-fizikusként dolgozik a Paksi Atomerőműben.

Akinek otthona jövője Gerjen

Romhányi Károly második ciklusát tölti polgármesterként Gerjenben. A Szegedi Tudományegyetemen végzett geográfus szakon, területi és településfejlesztés szakirányon. Tanulmányait követően több területről is szerzett tapasztalatot, hiszen többek között dolgozott projektmenedzserként, pályázatíróként is. Siófokon rendőr volt, majd a szekszárdi rendőrkapitányságon öt évet töltött el nyomozóként. A 2014-es választást követően láthatott neki polgármesteri feladatainak, amelyhez, mint mondja: hasznos volt az élet több területén szerzett tapasztalata. „Megtanulhattam, hogyan kell emberekkel bánni, hogyan

Romhányi Károly

kell projektszemlélettel gondolkodni. Amikor úgy döntöttem, hogy belevágok a polgármesteri munkába, az volt a fő szempontom, hogy a szülőfalumért tehessek. Amikor az ember megkapja a közzel 1300 fős közösségtől a felhatalmazást, akkor minden nap úgy kel fel, hogy mindenkinek, amennyire lehet, a megelégedésére próbáljon meg cselekedni, és olyan projekteket, olyan fejlesztéseket vigyen véghez, és úgy oldja meg a hétköznapi gondokat, hogy attól mindenki a lehető legboldogabb legyen.”

Két fiúgyermek édesapjaként pontosan látja és tudja, milyen sok család keres nyugodt, rendezett, természetközeli otthont magának és úgy látja településük egy remek választás lehet. „Azt gondolom, hogy Gerjen nagy lehetőségek előtt áll az elkövetkezendő időszakban a Paks II-es beruházás kapcsán, számtalan elképzelésünk, projekt ötletünk van.” Nagy álma teljesül a településnek a Paksi Atomerőműhöz vezető közvetlen út és a Kalocsa-Paks Duna-híd megépítése kapcsán.

Mindig stratégiai szemlélettel fogott munkájához Romhányi Károly, aki 2014-ben és 2019-ben is komplex, átgondolt fejlesztési tervet állított össze, amely mentén keresik a pályázati és támogatási lehetőségeket. Kifejezetten örülnek, hiszen azt látják, hogy szép számmal költöznek fiatalok a településre, akik gyerekekkel érkeznek, vagy a családalapítás előtt állnak. Romhányi Károly büszke arra, hogy az elmúlt években megújult a Községi Házuk, az egészségházuk, hivataluk épülete, energetikai korszerűsítésen esett át több épületük is, közvilágításukat korszerűsítették, térfigyelő kamera rendszerüket kiépítették és bővítették, valamint vendégházat alakítottak ki. Megtartották 8 osztályos általános iskolájukat és az idén elkészült új óvodájuk és bölcsődéjük pedig várja, hogy minél több gyermek népesíthesse be. „Amikor polgármesteri munkámat elkezdtem, 27-28 gyerek volt az óvodánkban, most már több mint hatvan gyermeket írtak be. Mi ezeknek a számoknak nagyon örülünk, és boldogok vagyunk, hiszen ez egy fejlődő település képét rajzolja ki.” Romhányi Károlynak célkitűzése volt az is, hogy lakhatási területüket bővítsék, így a Gerjen nyugati oldalán megnyitott közművesített 53 teleknek, ahol új családi házak épülhetnek kifejezetten örült. A 2014-ben megfogalmazott célokat mára már boldogan látja, hogy sikerült túlszárnyalniuk. „Mi egy lesajnált kistelepülés voltunk hosszú időn keresztül, és most úgy érzem, hogy jó értelemben véve az érdeklődés középpontjába kerültünk, és hogyha

ezt mi a saját hasznunkra tudjuk fordítani, akkor tényleg egy nagyon szép eredményű település leszünk. Ami nagyon fontos, hogy a hagyományainkat, a múltunkat tisztelni kell. Mi nem véletlenül vagyunk itt a Duna partján, és nem véletlenül vagyunk az a település, ahol vagyunk. Az elmúlt években megalapozva a jövőt egy új arculatot dolgoztunk ki, egy új honlappal jelentünk meg, hogy könnyen megismerjék településünket.”

Polgármesterként nem ciklusokban gondolkodik, hiszen ez a megbízatás egy közösségről szól. „Ez Gerjenről szól és én

remélem, hogy adtam hozzá jó értelemben annyi fűszert ehhez a településhez, hogy tényleg egy olyan fejlődési pályát írjon le, ami ennek a kistelepülésnek jár.”

Szabadidejében szívesen sportol, a labdarúgás mindig része volt életének: olykor játékosként, olykor nézőként. Nagy öröme a sportélet is sokat fejlődött a községben, amit kiemelten fontosnak lát, hiszen a testmozgás egészségünk megőrzése miatt kardinális, továbbá a közösségi élet egyik mozgatórugója is.

TUDTA-E?

hogy...

számos uniós ország az atomenergiában látja a jövőt.

Európa-szerte egyre több ország ismeri fel, hogy a zavartalan, klímabarát, megfizethető árú áramellátás érdekében szükség van az atomenergiára. Észszerű árat akarnak fizetni az energiáért, meg akarják szüntetni külföldi energiafüggőségüket, illetve támogatják a klímaváltozás elleni küzdelmet.

Franciaországnak kiemelkedő tapasztalata van az atomerőmű-üzemeltetés terén, hiszen 56 blokk működik az országban, így az Egyesült Államok után ők állnak a nukleáris energiatermelés világranglistájának második helyén.

Hollandia atomerőművek építését tervezi, mert megítélésük szerint ez áttörést jelenthet az energiaellátásban kítűzött zöldcélok elérésében. Jelenleg egy atomerőmű működik, a parlamenti többség azonban a több atomenergia mellett tette le a voksát.

Nagy-Britannia szintén döntött az atomenergia további felhasználásáról. Amellett, hogy épül a Hinkley Point C Atomerőmű, az Egyesült Királyság kormánya támogatja a világ egyik első kis moduláris reaktora (SMR) tervezésének következő lépéseit. Korábban **Lengyelország, Bulgária, Szlovénia, Csehország és Románia** is nyilatkozott már arról, hogy az atomenergia része lesz jövőbeni energiamixüknek. Lengyelország különösen méltó a figyelemre, hiszen első lépésben hat atomerőművi blokk építését határozták el azért, hogy kiválthassák a léghőerő erősen szennyező szénenerőműveket.

Forrás: paks2.hu

Hazánk a nyugalom szigete

Magyarország az atomenergia magas részarányának és az átgondolt hazai energiapolitikának köszönhetően olyan sziget a jelenlegi európai energiakáosz közepette, ahol nem kell tartani a téli gázhiánytól, az áramkorlátozásoktól, vagy a lakossági gáz- és áramárak növekedésétől. Brüsszel erőltetett energia- és klímapolitikai döntései és az atomellenesek által előszeretettel ingyenesnek nevezett időjárásfüggő nap- és szélenergia átgondolatlan nyugat-európai rendszerbe állítása, a kedvezőtlen időjárás miatti megújuló kapacitáshiányt a gáz- és szén-erőművi termelés felpörgetésével próbálja orvosolni Európa. Kérdés, sikerül-e.

Időjárásfüggő megújulókkal nem lehet ellátásbiztonságot garantálni
Fotó: Hárfás Zsolt

Nézzünk a problémák mélyére! Az elmúlt évtizedben Európában gőzerővel létesültek az ellátásbiztonságot garantálni nem képes időjárásfüggő megújuló kapacitások, miközben tömegével estek ki a rendszerből az alaperőművek. Új, zsinóráramot adni képes erőművek alig épültek, miközben folyamatosan nőtt az áramigény. A szén-dioxid-kvóta árak az erőltetett ütemű uniós zöldítés miatt elszálltak, a rendelkezésre álló források szükségessége miatt sokkoló a gázhiány.

Az előbb írtak következményeként kialakult a gáz-, szén- és áramhiány, valamint többszörösére emelkedtek a gáz, a szén, a villamos energia és a szén-dioxid-kvóta árak is.

Sokkoló árak

2021 októberében az áramárak újabb magasságokba törtek, a havi átlagára elérte a közel 200 €/MWh értéket. Az is egyértelmű, hogy az áramárak folyamatos növekedését döntően az elszabadult

földgázárak okozzák. Kisebb mértékben a duplájára növekedett kvótaárak is hatást gyakorolnak az árakra. Mind ezt előrevetítve itthon a felelős szakértők és döntéshozók nyilatkozatai az elmúlt években következetesen másról sem szóltak, mint arról, hogy az áramárak szükségszerűen növekedni fognak és kapacitáshiány lesz Európában, ami még inkább felfelé hajtja majd az áramárát. Nos, ez mára bekövetkezett! Ehhez persze az is kellett, hogy például a

német szél-erőművek termelése a növekvő beépített kapacitások ellenére az év első felében – és azóta is – a szélhiány miatt jelentősen lecsökkent, miközben a szén- és gáz-erőművek termelése folyamatosan növekedett. Itt érdemes megjegyezni, hogy a Paks II. Atomerőmű a teljes életciklusra vonatkoztatott egységköltsége csak 55 €/MWh..., tehát bőven megéri megépíteni és üzemeltetni!

Az atomenergia a nyerő

Minél több időjárásfüggő megújuló van a rendszerben – az ipari léptékű energiatárolás lehetőségének hiánya miatt –, annál több tartalék erőműre van szükség a megújuló termelés kiesés kompenzálására. A gáz- és szén-erőművek ezt a célt szolgálják, de működésük ellentétes a klímavédelmi célokkal. A gáz és a szén stratégiai készletezése politikai, technológiai és költség szempontból sem egyszerű feladat, miközben az energiahordozók mostani áringadozása a legjobb példa arra, hogy az energiabiztonságot nem lehet garantálni, ha nagy az időjárásfüggő megújulók részaránya.

Olyan klímabarát erőművekre van szükség, amelyek az időjárástól függetlenül télen-nyáron, éjjel-nappal képesek olcsó áramot termelni a valós ellátásbiztonság

garantálásával biztosítva az árstabilitást is. Éppen ezért egyre több ország kíván az atomerőművekre támaszkodni, amelyek a klímabarát villamosenergia-termelés mellett az árstabilitást is garantálni tudja. A friss nukleáris üzemanyag stratégiai készletezése – a gáztól és a széntől eltérően – egyszerűen és kis költséggel akár több évre is megoldható, a nukleáris üzemanyag piaca stabil, nincsenek olyan kilengések, mint a gáz piacon. A hatalmas energiasűrűség miatt a 2-3 éves készlet akár egy nagyobb teremben elfér.

Az atomerőművek az üzemanyagára kevésbé érzékenyek, mint például a gáz-erőművek. Ha a friss atomerőművi üzemanyag ára megduplázódna, akkor a termelési egységköltséget ez csupán 10-15 százalékkal emelné meg annak köszönhetően, hogy az üzemanyagköltség az önköltségen belül alacsony.

Ezzel szemben a gáz árának megduplázódása esetén a gáz-erőművek egységköltsége 70-75 százalékkal is megemelkedik, hiszen az önköltségük döntő hányadát a gázköltség teszi ki. Erre pluszköltségként ráakad még a szén-dioxid-kvóta ára is. Jelenleg azt láthatjuk, hogy a gáz-erőművek e tulajdonságuk következtében ma csak roppant drágán tudnak üzemelni. A többszörösére

emelkedett gáz- és szén-dioxid-kvóta árak miatt a gáz-erőművek termelési egységköltségéből csak a gáz és a kvóta ára – októberi adatok alapján – mintegy 200 €/MWh-ra adódik.

Újabb veszély

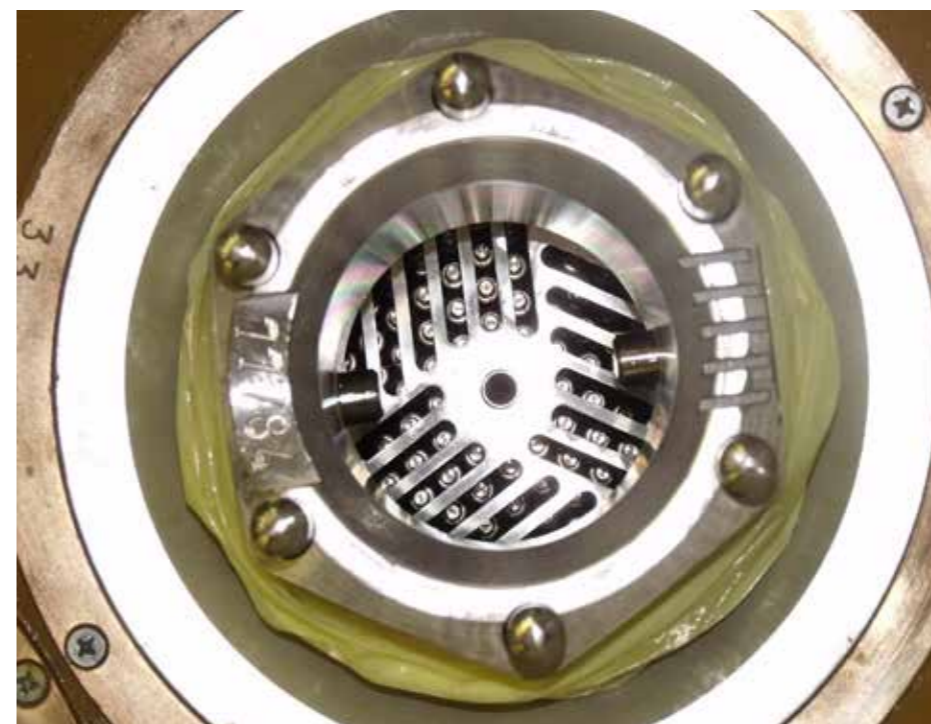
Az Európai Uniót – és köztük a már most is jelentős importra szoruló Németországot – egy újabb veszély is fenyegeti. Méghozzá az, hogy egyes országok már felvetették, ha kemény lesz az idei tél, ahogy ezt ígérik, és emiatt veszélybe kerül az adott ország ellátása, akkor korlátozni fogják az áramexportot, azaz az importlehetőség is be fog szűkülni Európában, aminek egyenes következménye lehet az áramkorlátozás, illetve az áramszünet. Egyes országokban már most is pánikhangulat uralkodik például a gyárak leállása, valamint a lakossági áram- és gázárak drasztikus növekedése miatt. Sőt a német és az osztrák embereket már áram- és fűtészünetekre készítik fel.

Hazai biztonság

Szerencsére a hazai fogyasztók a felelős kormányzati döntéseknek köszönhetően biztonságban érezhetik magukat, hiszen a rezsicsökkentési program fenntartható. Az Európai Unióban októberben is Budapesten volt a legolcsóbb a lakossági fogyasztók számára a földgáz és a villamos energia. Ebben döntő jelentősége van annak, hogy a hazai áramtermelés közel felét az olcsón termelő Paks II. Atomerőmű biztosítja. A rezsicsökkentés eredményei az 15 évre szóló orosz-magyar gázszerveződés, valamint a Paks II. Atomerőmű megépítésével hosszú távon fenntarthatóak.

Az árak növekedése csillapodni fog, ám hosszú távon magas energiaárakkal és kapacitáshiánnyal kell számolnunk. Ezért is létfontosságú a két új paksi blokk megépítése mellett a szakmai alapokon álló, az ellátásbiztonságot, a klímavédelmi célokat és az olcsó áram rendelkezésre állását garantálni képes eddigi hazai energia- és klímapolitika folytatása.

Hárfás Zsolt

Fotó: Hárfás Zsolt

Búcsú a hulladékoktól

A nukleáris alapon termelt villamos energia természetes velejárója a kiégett fűtőelem és a folyamat során keletkező - különböző aktivitású - radioaktív hulladék, amelynek elhelyezéséről gondoskodnunk kell.

Előző lapszámunk cikkének folytatása.

Az NRHT távlati képe

A hulladékok átvétele az atomerőműben a kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok átmeneti tárolójában történik. Véglleges elhelyezésükre Tolna megye déli részén, Bábaapátiban létesült a Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló (NRHT). Számtalan vizsgálatra került sor a térségben már a létesítést megelőzően is. Ilyen volt többek között a környezet alapállapotának felmérése. Ehhez az állapothoz képest egy részletes hatástanulmány vizsgálta a létesítmény megvalósításának lehetséges környezeti hatásait. A tanulmányt készítő szakértők összefoglalóan megállapították, hogy környezeti szempontból a tervezett tevékenység megvalósítását kizáró okot nem találtak. A létesítést megalapozó biztonsági jelentés és az értékeléseket részletező háttérdokumentumok megfelelően alátámasztották azt, hogy az NRHT üzemelése során mind normál üzemállapotban, mind az

esetleges üzemzavarok során a vonatkozó sugárvédelmi határértékek teljesülnek. 2008 decembere óta a hulladékot gondosan előkészített és dokumentált 200 literes fémhordókban szállítják a fent említett helyszínre. Az átmeneti tárolás és a végleges elhelyezésre való előkészítés a telephely felszíni, technológiai épületében zajlik. A 2012 decemberében elkezdődött végleges tárolásra 200-250 méteres mélységben, a felszín alatti, gránit kőzetben bányászati módszerekkel kialakított tárolókamrákban kerül sor. Az első kamrában az elhelyezés 9 hordót magában foglaló vasbeton konténerekben történt, ahol a hordók közötti réseket inaktív betonnal töltötték ki. A további kamrákban a jövőben egy jobb térkihasználást lehetővé tevő kompakt hulladéksomagra épülő elhelyezési módszert fognak alkalmazni. Vékony falú acélkonténerekbe 4 hordót helyeznek, a fennmaradó

teret folyékony radioaktív hulladékból készített cementpéppel töltik ki. A hulladéksomagok védelmét a kamrákban kialakított vasbeton medence biztosítja. Az NRHT majdani, végleges lezárását követően a műszaki gátrendszer és a tároló földtani környezete hatékonyan, megfelelő időtávlatban képes elzárni a hulladékban található radioaktív izotópokat az élő környezettől, garantálva a jogszabályban előírt biztonsági cél teljesülését. Ez által biztosítja a jelenlegi és a jövőbeni nemzedékek, valamint a környezet hosszú távú védelmét. Nagy aktivitású és hosszú élettartamú radioaktív hulladékok, valamint kiégett fűtőelemek legnagyobb mennyiségben szintén az atomerőműben keletkeznek. Ilyen típusú szilárd hulladékból néhány m³ keletkezik évente. Tárolásuk az atomerőmű ellenőrzött zónájában kialakított 1000 darab csőkútban történik.

Az egységes nemzetközi álláspont szerint a nagy aktivitású radioaktív hulladékok hosszú távú kezelésére a mélységi geológiai tárolóban történő végleges elhelyezés a megfelelő megoldás. A mélységi geológiai tárolót stabil földtani környezetben, egy alkalmas befogadó kőzetben lehet kialakítani, amelynek kiválasztása több évtizedes kutatómunkát igényel. Amennyiben ennek eredményei meggyőzően bizonyítják a befogadó kőzet alkalmasságát, bányászati módszerekkel kialakítják a tárolótereket.

A paksi atomerőmű üzemeltetése és leszerelése során mintegy 300 m³, a kutatási és oktatási tevékenységből további 200 m³ nagy aktivitású, illetve hosszú élettartamú hulladék keletkezik. A nagy aktivitású radioaktív hulladékok – mint például a reaktortartály bizonyos része – megfelelő méretre darabolva, vastag falú betonkonténerekbe kerülve kapják meg végső elhelyezési formájukat.

Amíg az atomerőmű villamos energiát termel, bizony kiégett fűtőelem kazetták

is keletkeznek. E kazetták sugárzása és hőtermelése az 50 éves átmeneti tárolás alatt jelentősen lecsökken, így alkalmassá válnak a felszín alatti végleges elhelyezésre. A jelenlegi elgondolás szerint a kazetták egy acélkosarat magában foglaló vastag falú, korrózió álló réztokba kerülnek. A tok végleges, hermetikus lezárása hegesztéssel történik. A varratot alapos vizsgálattal ellenőrzik. A réztokok mozgatását a jelenlegi koncepció szerint távvezérléssel végzik majd a mélységi geológiai tároló felszíni és felszín alatti létesítményrészeiben. A tokok végleges elhelyezése az 500-1000 méter mélyen elhelyezkedő tárolókamrákból kialakított 7 méter mély és közel 2 méter átmérőjű elhelyező furatokban történik. Ezekbe előregyártott és tömörített bentonit gyűrűket helyeznek el. A bentonit önmagában is kiváló vízzáró tulajdonságú, víz hatására megdagad. Ez zárja ki, hogy víz jusson a rézkonténerhez. A megtelt tárolóteret annak felhagyása előtt közüzalék és bentonit keverékkel tömedékelik.

Az alkalmazott mérnöki gátak és a geológiai környezet több százézer évre biztosítja a radioaktív izotópok elszigetelését az élő környezettől. Azon túlmenően, hogy a koncepció változhat, a szakemberek alternatív megoldások lehetőségét is tanulmányozzák.

Az RHK Kft. különösen fontos feladatának tartja a társadalmi közmegegyezést e téren, a lakossági támogatás megszerzését és megtartását ahhoz, hogy biztonságosan meg tudja valósítani célkitűzéseit. Elengedhetetlen az érintett közösségek támogató mivolta úgy a mindennapi munka során, mint mikor végleges nyughelyükre kerülnek a radioaktív hulladékok. A búcsú – csak hogy visszautaljunk a címre némiképp – ez esetben nem feltétlenül könnyes, ugyanakkor érdemes azon elgondolkodni, hogy mennyi ember, akár évtizedeken át tartó fáradságtalan munkája kell ahhoz, hogy mindez megvalósulhasson mindenki megnyugvására.

*Kellemes karácsonyi ünnepeket
és boldog új évet kíván
a TEIT a társulás
minden településének!*

KALOCSA

PAKS

GÉDERLAK

TENGELIC

GYÖRKÖNY

MADOCSA

USZÓD

DUNASZENTBENEDEK

GERJEN

ORDAS

FOKTÓ

DUNASZENTGYÖRGY

DUNAPATAJ

FADD

BÁTYA

PUSZTAHENCSE

Impresszum:

A Társadalmi Ellenőrző, Információs és Településfejlesztési Társulás lapja

6300 Kalocsa, Szent István út 35.

titkarsag@kalocsa.hu

Felelos kiadó: Dr. Filvig Géza TEIT elnök

Készült: Kerényi nyomda, Szekszárd

Megjelenik: kéthavonta Pakson és környékén 24 000 példányban